

Zihinlerdeki Erişilebilirliğe Çözüm Getirip Önyargıları Kırmadıkça

— AliHaydar · 14 Temmuz 2016

Türkiye Sakatlar Konfederasyonu adına temsilcisi üye olarak katıldığım Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonunca denetim yaptığımız kamu kurum, kuruluş ve özel kuruluşlarda onlarca ilginç olaylara şahit oldum.

Şahit olduğum bu ilginç olayların % 95'i kamu kurum ve kuruluşlarında gerçekleşiyordu. Tabi bu kamu kurum ve kuruluşlarının liste başında ise çocuklarımızı ve gençlerimizi eğiterek geleceğimizi şekillendiren, toplumu aydınlatıp bilinçlendiren eğitim ve öğretim kurumlarımız gelmektedir. Denetimler esnasında bizzat şahit olmamış olsaydım bu olayların bazılarında bende inanmakta zorlanırdım. İşte bunlardan birkaç örnek vermek istiyorum.

Denetimlerde Karşılaşılan ve Görülen İlginç Olaylar

Tuvaletler:

- Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonu olarak denetime gittiğimiz başta eğitim kurumları olmak üzere birçok binada engelli tuvaletinin bulunmadığı,
- Engelli tuvaleti var denilen yerlerin ise TSE Standartlarına uygun olarak yapılmadığı,
- Engelli tuvaleti olarak yapılan tüm yerlerin temizlik malzemesi başta olmak üzere eşya deposu olarak kullanıldığı,
- Bazı kamu binalarında ise standartlara uygun olmasa da yapılmış olan engelli tuvaletlerinin kapısının kilitli tutulduğu,
- Henüz 1,5 yıllık bir eğitim binasında ise engelli tuvaleti diye yapılan yerin kapısının matkapla vidalama yoluyla kapatıldığı,
- Engelli tuvaleti sorulunca sadece klozetli tuvaletlerin akla geldiği ve onların gösterildiği,
- Birçok tuvaletin girişinde birkaç santimlik yükseklik yapıldığı ya da eşik konulduğu,
- Kapıları kilitlenen, matkapla kapatılan ve depo gibi kullanılan tuvaletlerin gerekçeleri sorulduğunda ise, "Okulumuzda engelli öğrenci olmadığından tuvaleti diğer çocuklar kullanmasın diye kapalı tutuyoruz" ya da "Tuvalet kullanılmadığı için bu malzemeleri de koyacak başka bir yerimiz yoktu buraya koyduk" gibi cevaplar alınmaktadır.

Asansörler:

- Birçok eğitim binasında standartlara uygun olmasa da bulunan asansörlerin bir defa dahi hiç kullanılmadan atıl vaziyette tutulduğu,
- Bazı asansörlerin önleri evrak dolapları ile kapatıldığı ve bazılarının da kilitlendiği görülmüş ve bu sorunun gerekçesi sorulduğunda ise, "Engelli öğrencimiz/personelimiz olmadığından açmıyoruz kapalı tutuyoruz" gibi cevaplar alınmaktadır.

Rampalar:

- Denetim yapılan tüm kamu kurum, kuruluş ve özel kuruluşlarda yapılan rampaların standartlara uygun olarak yapılmadığı

-Rampa eğimlerinin yapıldığı yüksekliğe göre yüzde 6, 8, 9 ve 10 gibi olması gerekirken yer yer yüzde 40 – 50 derece gibi eğimli rampaların yapıldığı,
-Tüm rampa yüzeylerinin kaygan özellikte yapıldığı ve yürüyenlerin dahi kaydığı için çıkmakta zorlandığı,
-Küpeştelerin ve tırabzanların rast gele ölçülerde standartlara uygun yapılmadığı görüldü.
Bunlar dışında kamu kurum, kuruluş ve özel kuruluşların genelinde de görme engelliler için hissedilebilir kılavuz yolun yapılmadığı, sadece iki veya üç yerde yapıldığı,
Kamu kurum, kuruluş ve özel kuruluşların genelinde kapalı veya açık otoparklarında engelli otopark yerinin yapılmadığı görüldü.
İşin en ilginç tarafı da yıllar önce yapılmış olan eski kamu kurum, kuruluş ve özel kuruluşlarında bir düzenleme olmamasını anlayabiliyoruz da Engelliler Kanununun çıktığı 2005 yılından sonra yapılan binalarda ki eksikliğe hiçbir anlam veremiyoruz.
Denetimler esnasında kaç tane yeni yapılmış kamu kurum ve kuruluşunun bu durumda olduğunu gördük. Bunlar arasında beş yıllık, altı, yedi, sekiz yıllık binalardan tutunda bir buçuk yıllık binaya kadar olan vardı. Özel kuruluşların yaptığını bir kenara bırakın bunu yapan kamu kurumuna ne demeli peki. Sözün özü, yasalarda hangi değişikliği yaparsanız yapın, hangi uygulamayı getirirseniz getirin zihinlerdeki erişilebilirliğe çözüm getirip önyargıları kırmadıkça bu ülkede engelli insanların yaşadığı sorunlar onlarca yıl daha yaşanmaya devam edilecektir.